

UITKOMSTEN 'VEILIGHEID NEDERLAND IN KAART' OPMAAT VOOR 'WATERVEILIGHEID 21E EEUW'

Dijkversterking Flevoland afgerond

Flevoland is misschien niet dé veiligste plek van Nederland, maar als het om water gaat wel één van de veiligste. Dat zei dijkgraaf Henk Tiesinga van Waterschap Zuiderzeeland op het symposium 'Veilige toekomst', dat op 9 februari in Dronten plaatsvond. De bijeenkomst markeerde de afronding van een omvangrijk dijkversterkingsproject in Flevoland. Staatssecretaris Schultz van Haegen gaf tussen neus en lippen door aan dat ze verwacht dat minister Zalm wel met geld over de brug zal komen om de veiligheid tegen water te garanderen. Ook stipte ze het project 'Waterveiligheid 21e eeuw' aan, dat voortborduurt op de uitkomsten van het nu lopende project 'Veiligheid Nederland in kaart'.

Flevoland is voorlopig, tot 2050, beveiligd tegen hoog water. Maar is dat een reden om achterover te gaan zitten en niets te doen? Nee. Maar door de enorme afmetingen van de (water)opgave bestaat het gevaar dat veel gepraat wordt en uiteindelijk niets gebeurt, zo waarschuwde Han Vrijling van de TU Delft. Een relatief kleine investering kan een enorme schade voorkomen, zoals New Orleans laat zien. Maar er moet niet alleen aandacht komen voor het fysieke systeem; ook het sociale systeem erachter moet aangepast worden aan de eisen: de beleidsmakers, technici en ook de burgers. Het sociale systeem moet aansluiten bij de eisen die aan het fysieke systeem worden gesteld.

Dat is nog niet zo eenvoudig, stelde Peter van der Werff van het IVM. De maatschappij is veranderd en verandert nog steeds. Ook de overheid werkt anders. Oude filosofieën en dogma's worden losgelaten, nieuwe omarmd, maar dat kost tijd. Een heleboel factoren bepalen de (risico)perceptie van burgers. Het is moeilijk deze te sturen. Op dit moment heeft terrorisme alle aandacht, terwijl verkeer misschien een veel reëlere dreiging is.

Hoewel ook de algemene democratie niet aan deze tendensen ontkomt, moet zij wel op nationaal niveau bepalen in hoeverre de burger tegen water beschermd wordt. De komst van een 'superwaterschap' is een slechte ontwikkeling, volgens Commissaris van de Koningin Jager. Waterschappen zijn heel belangrijk en moeten blijven bestaan, voegde hij daar snel aan toe, maar de algemene democratie bepaalt.

Op zich prima, aldus Vrijling, maar de kans bestaat wel dat dan normen worden opgesteld waar later geen geld voor beschikbaar is. Ook andere aanwezigen in de zaal

waren daar bang voor. Toen die vraag later op de dag aan staatssecretaris Schultz werd gesteld, reageerde zij laconiek: "Volgens minister Zalm (Economische Zaken) is er nergens geld voor. Ik maak me niet zo ongerust. Wij moeten goed onderbouwde claims indienen. Water is geen politiek goed. Ook een volgend kabinet zal geld beschikbaar stellen voor water."

Dat klimaatverandering niet tot nachtmerries hoeft te leiden, maakten Fred Delpout (HID Rijkswaterstaat IJsselmeergebied), Toine Smits van de Universiteit Nijmegen en de Erasmus Universiteit en N. de Vries van de Koninklijke BAM-groep duidelijk. Hen was gevraagd te dromen over water en de toekomst. In de droom van Delpout werden ook burgers betrokken bij waterbeheer, zodat de zaal niet alleen gevuld zou zijn met 'waterprofessionals'. Smits zag, door veran-

derende landbouw, meer ruimte voor water en gecombineerd ruimtegebruik. Agrariërs moeten inspelen op veranderende wensen en meer 'eco-engineer' worden. De Vries tenslotte gaf aan dat bouwbedrijven veel meer kunnen dan tot nu toe werd gedaan. Als opdrachtgevers (Rijkswaterstaat) de aannemers meer creatieve ruimte geven, zou dat andere oplossingen kunnen opleveren dan de dijken zoals we die nu kennen. Delpout was het daarmee eens en gaf aan dat Rijkswaterstaat al bezig is met een ommezwaai.

's Middags werd de overeenkomst tussen de provincie Flevoland, het Rijk en Waterschap Zuiderzeeland officieel ontbonden: de dijken zijn voorlopig immers klaar. In haar toespraak gaf staatssecretaris Schultz aan dat dit een mooie start was, maar dat er nog veel moet gebeuren aan de dijken in Nederland. Zij ziet de nieuwe toetsingsronde van de primaire keringen dit jaar als een soort APK voor de dijken. Je vindt altijd wat, soms kleine dingetjes, soms grote problemen. Maar de toetsing moet continu doorgaan.

In dat kader wordt ook het project 'Veiligheid Nederland in Kaart' uitgevoerd. Het moet inzicht bieden in de kansen op een overstroming, faalmechanismen van dijken en gevolgen van overstromingen. De uitkomsten van dit project vormen de uitgangspunten voor een nieuw project: 'Waterveiligheid 21e eeuw'. Hierin wordt bepaald hoe de uitkomsten van 'Veiligheid Nederland in Kaart' in de praktijk moeten worden verwerkt. Dat wordt mede bepaald door gesprekken met deskundigen en bestuurders én met dijkkringgesprekken, waarin het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties deelnemen. ■

V.l.n.r. de heren Van der Werff, Vrijling en Jager (foto: Marga Wiebenga).

